

sygn. akt VII Pa 88/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Sędziowie: SSO Lucyna Łaciak

SSO Zbigniew Szczuka (spr.)

Protokolant: sekr.sądowy Monika Bąk-Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko W. G. oraz L. K.

o wynagrodzenie i ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

oraz sprawy z powództwa W. G. i L. K.

przeciwko M. R.

o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionych przez obie strony

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 marca 2015 r., sygn. VI P 781/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I w ten sposób, że zasądza solidarnie od W. G. i L. K. na rzecz M. R. kwotę 2.441,95 (dwa tysiące czterysta czterdzieści jeden 95/100) złotych brutto wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 09.04.2014 roku do dnia zapłaty tytułem pieniężnego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,
2. w pozostałym zakresie oddala apelacje pozwanego W. G. i L. K.,
3. oddala apelację powoda M. R.,
4. zasądza od M. R. na rzecz W. G. i L. K. kwotę 735 (siedemset trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję w tym kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego za II instancję,
5. zasądza od M. R. na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie kwotę 370 (trzysta siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odstępując w pozostałym zakresie od obciążenia powoda M. R. wydatkami i przejmuje je w tym zakresie na koszt Skarbu Państwa,

6. nie obciąża pozwanych W. G. i L. K. wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w toku postępowania przed Sądem II instancji.

SSO Lucyna Iaciak SSO Marcin Graczyk SSO Zbigniew Szczuka

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 marca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 zasądził solidarnie od W. G. i L. K. na rzecz M. R. kwotę

5409,00 złotych brutto wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty tytułem pieniężnego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,

w punkcie 2 oddalił powództwo M. R. w pozostałej części, w punkcie 3 zasądził od M. R. solidarnie na rzecz W. G. i L. K. kwotę

1680,00 złotych tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia, w punkcie 4 zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu, w punkcie 5 nakazał pobrać od W. G. i L. K. kwoty po 135,50 złotych na rzecz Skarbu Państwa – konto bankowe Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie tytułem kosztów sądowych oraz w punkcie 6 nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1680,00 złotych (k. 202 a. s.).

Sąd Rejonowy ustalił, że M. R. był zatrudniony przez W. G. i L. K., prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą (...) s.c. W. G. oraz (...) s.c. L. K. w okresie od dnia 6 sierpnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia

2013 r. na podstawie dwóch kolejno zawartych po sobie umów o pracę był zatrudniony

na czas określony na stanowisku montera płyty warstwowej w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 4 kwietnia 2014 r. M. R. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony za wynagrodzeniem wynoszącym 1600,00 złotych brutto. Oprócz miesięcznego wynagrodzenia w kwocie

1600,00 złotych, powód otrzymywał również określone kwoty tytułem zwrotu kosztów delegacji. Wynagrodzenia i zwroty kosztów delegacji były każdego miesiąca wypłacane powodowi do rąk własnych lub przelewane na konto bankowe jego żony. W sumie powód otrzymywał około 4000,00-5000,00 złotych. Miesięczne wynagrodzenie Z. U. oraz S. H., mających podobny do powoda zakres obowiązków, wynosiło około 1600,00 złotych miesięcznie. Dodatkowo otrzymywali oni również zwrot kosztów delegacji. W związku z tym łącznie miesięcznie z tytułu wynagrodzenia za pracę oraz zwrotu kosztów delegacji otrzymywali od pracodawcy kwoty w wysokości około 5000,00-6000,00 złotych. W okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 25 kwietnia 2013 r. M. R. przebywał na urlopie bezpłatnym. Natomiast w 2013 r. oraz w 2014 r.

nie wykorzystał on w ogóle przysługującego mu w wymiarze 26 dni urlopu wypoczynkowego. W październiku 2013 r. powód wraz z W. G. i innymi pracownikami pozwanych, tj. Z. U. i S. H. przebywał

w S. w Rosji. W okresie pobytu w S. mieszkał on razem

z W. G.. W dniu 26 października 2013 r. W. G. odwiedzili Z. U. i S. H.. W związku z tym, że zbliżały się urodziny W. G., a następnego dnia wracał on do Polski, W. G., Z. U. oraz S. H. udali się do kuchni, gdzie w sposób symboliczny uczcili ten fakt spożywając alkohol. M. R. nie spożywał alkoholu i w tym czasie przebywał w swoim pokoju. Tego dnia W. G. w żaden sposób nie naruszył nietykalności cielesnej powoda. Pracodawcy M. R. wykupili mu bilet lotniczy na trasie S.W. i w dniu 29 października 2013 r. wrócił on do Polski.

W okresach od dnia 31 października 2013 r. do dnia 8 listopada 2013 r., od dnia 19 listopada 2013 r. do dnia 10 grudnia 2013 r. oraz od dnia 8 stycznia 2014 r. do dnia 11 marca 2014 r. M. R. przebywał na zwolnieniach lekarskich. W dniu 20 grudnia 2013 r. powód otrzymał wynagrodzenie za miesiąc październik 2013 r. wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1168,96 złotych. Pismem z dnia 4 kwietnia 2014 r. powód rozwiązał z W. G. i L. K. umowę o pracę. Przyczyną rozwiązania umowy o pracę było „naruszenie praw pracownika przez W. G. wobec osoby powoda”. W piśmie z dnia 14 czerwca 2014 r. skierowanym do organu rentowego W. G. poinformował, że wskazana podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe M. R. w raportach składanych do ZUS w okresie

od stycznia do grudnia 2013 r. jest zgodna z przychodem będącym podstawą wymiaru składek określoną w rozporządzeniu (...) z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W piśmie tym W. G. wyjaśnił, że przedstawiane przez powoda kwoty przelewów zawierały również kwoty z tytułu delegacji służbowych, których zgodnie z rozporządzeniem nie wlicza się do podstawy wymiaru składek .

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz aktach spraw VI P 235/14 i VI P 265/14, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony w toku procesu. Sąd I instancji

nie dał wiary załączonym przez M. R. wydrukowi komputerowym przedstawionym na okoliczność ilości godzin jakie przepracował w październiku 2013 r. Przedstawiony wydruk wymienia jedynie dni tygodnia, którym przyporządkowano określone liczby. Nie wiadomo jednak jakiego okresu czasu on dotyczy, jakie daty mają zostać przyporządkowane poszczególnym dniom tygodnia oraz co oznaczają liczby wskazane obok tych dni. Ponadto Sąd I instancji oparł się na zeznaniach świadków Z. U.

i S. H. oraz w przeważającej większości również na zeznaniach W. G. i częściowo świadka A. R. oraz M. R.. Zeznania świadków Z. U. i S. H. oraz w przeważającej większości W. G. Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne i spójne. Zeznania te wzajemnie się uzupełniały i korespondowały z pozostałym materiałem zgromadzonym

w sprawie. Sąd Rejonowy odmówił natomiast wiarygodności zeznaniom W. G. w zakresie w jakim twierdził on, że M. R. w 2013 r. przebywał

na dwutygodniowym urlopie wypoczynkowym. Jego zeznania w tym zakresie nie pokrywają się z treścią podpisanego przez niego świadectwa pracy, w którym to wskazano, że w 2013 r. M. R. nie wykorzystał ani jednego dnia urlopu wypoczynkowego. Sąd I instancji odmówił również wiarygodności zeznaniom świadka A. R. i M. R.

w zakresie w jakim twierdzili oni, że w dniu 26 października 2013 r. M. R. został pobity przez W. G.. Zeznania te pozostają w sprzeczności z zeznaniami pozostałych świadków oraz W. G., którym dano wiarę w całości. Istotne jest również to, że jak wskazał M. R., zdarzenie to stało się przyczyną, dla której rozwiązał on w dniu 4 kwietnia 2014 r. ze swoimi pracodawcami stosunek pracy. M. R. twierdzi, że do zdarzenia powodującego rozwiązanie przez niego umowy o pracę doszło w dniu 26 października 2013 r. W takiej sytuacji wątpliwości budzi fakt,

że nie zdecydował się on od razu na rozwiązanie umowy o pracę, tylko uczynił to niemal pół roku od tego zdarzenia. Sąd I instancji odmówił również wiarygodności zeznaniom A. R. i M. R. w zakresie w jakim wskazywali oni, iż zgodnie

z umową o pracę stawka wynagrodzenia M. R. wynosiła 18 złotych netto za godzinę. Zeznania te nie pokrywały się z treścią umowy o pracę M. R., w której to ustalono, że jego miesięczne wynagrodzenia wynosiło 1600,00 złotych brutto.

Sąd Rejonowy zważył, że oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę z winy pracodawcy powinno nastąpić w terminie jednego miesiąca od dnia powzięcia przez niego wiadomości na temat okoliczności uzasadniających rozwiązanie umowy o pracę. Tymczasem powód powyższe oświadczenie złożył niemal pół roku od zdarzenia, które w jego ocenie uzasadniało rozwiązanie umowy o pracę. Nie ma większego znaczenia fakt, że w okresach

od dnia 31 października 2013 r. do dnia 8 listopada 2013 r., od dnia 19 listopada 2013 r.

do dnia 10 grudnia 2013 r. oraz od dnia 8 stycznia 2014 r. do dnia 11 marca 2014 r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim. Wobec powyższego Sąd I instancji uznał, że w tym zakresie roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie i jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Odtworzony na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego stan faktyczny sprawy pozwalał Sądowi Rejonowemu na jednoznaczne stwierdzenie, że w niniejszej sprawie nie doszło do ciężkiego naruszenia przez W. G. podstawowych obowiązków wobec powoda jako pracownika, a co za tym idzie, że złożone przez niego w dniu 4 kwietnia 2014 r. oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia było nieuzasadnione. Wysokość odszkodowania z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania przez M. R. umowy o pracę z W. G. i L. K. nie była kwestią sporną pomiędzy stronami. Wobec powyższego Sąd Rejonowy zasądził na ich rzecz kwotę w wysokości 1680,00 złotych odpowiadającą minimalnemu miesięcznemu wynagrodzeniu w 2014 r.

Niesporne pomiędzy stronami było to, że w dniu 20 grudnia 2013 r. pracodawca wypłacił na rzecz M. R. kwotę 1168,96 złotych tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z odsetkami za opóźnienie. Powód twierdził, że jego wynagrodzenie wynosiło

18,00 złotych netto za godzinę pracy, które nie pokrywają się jednak z treścią jego umowy

o pracę, w której wskazano, iż jego miesięcznego wynagrodzenie wynosiło 1600,00 złotych brutto, a 1680,00 złotych brutto w 2014 r. Powód wyliczył, że za październik 2013 r. pracodawca powinien wypłacić mu jeszcze wynagrodzenie w kwocie 4032,00 złotych brutto. Należy jednak zauważyć, że zarówno on, jak i inni pracownicy pozwanych zatrudnieni na podobnych stanowiskach pracy, z tytułu świadczonej pracy otrzymywali miesięcznie kwoty około 5000,00-6000,00 złotych. Jak wynika zeznań świadków na kwoty te składało się nie tylko wynagrodzenie wynikające z łączących ich z pracodawcą umów o pracę,

ale również kwoty z tytułu zwrotów kosztów za delegacje. W niniejszej sprawie powód

nie wnosił o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów za delegacje oraz mimo,

że wskazywał, iż przepracował w październiku 2013 r. 225 godzin, o zasądzenie na swoją rzecz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Zatem Sąd I instancji uznał,

że miesięczne wynagrodzenie powoda w październiku 2013 r. wynosiło 1600,00 złotych brutto, a 1181,38 złotych netto. Jednocześnie jak wynika z załączonego do akt świadectwa pracy w dniu 31 października 2013 r. przebywał on na zwolnieniu lekarskim i za ten dzień otrzymał zasiłek chorobowy z organu rentowego. Oznacza to, że kwota jego wynagrodzenia za miesiąc październik 2013 r. została przez pracodawcę odpowiednio pomniejszona

o wypłacony mu zasiłek chorobowy. Jednocześnie z uwagi na to, że wynagrodzenie

za październik 2013 r. zostało wypłacone powodowi dopiero w dniu 20 grudnia 2013 r., pracodawca do kwoty należnego wynagrodzenia doliczył dodatkowo odsetki za zwłokę

w jego wypłacie.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji w toku niniejszego postępowania wynika, że M. R. w 2013 r. nie wykorzystał żadnego z przysługujących mu dni urlopowych. Także w 2014 r. nie wykorzystał żadnego z przysługujących mu dni urlopowych. Taki wniosek płynie nie tylko z zeznań samego powoda, ale przede wszystkim ze świadectwa pracy sporządzonego przez pracodawcę, w którym wskazano, że M. R.

nie wykorzystał ani jednego dnia urlopu. Powodowi przysługiwał urlop wypoczynkowy

w wymiarze 26 dni rocznie, co potwierdził też w piśmie procesowym z dnia 16 czerwca

2014 r. pełnomocnik pozwanych. Jednocześnie Sąd ustalił, że nie został powodowi wypłacony jakkolwiek ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, w związku

z czym roszczenie powoda w przedmiocie tego ekwiwalentu uznano za zasadne.

Wobec faktu wygrania przez M. R. procesu w zakresie pieniężnego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz z drugiej strony, wygrania przez W. G. i L. K. procesu o odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia, w ocenie Sądu Rejonowego zaszły podstawy do wzajemnego zniesienia między stronami kosztów procesu na podstawie art. 100 k.p.c.

Sąd I instancji odnosząc się do żądania pełnomocnika pozwanych o zasądzenie na jego rzecz opłaty od pełnomocnictw w kwocie 34,00 złotych stwierdzono, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 1 f ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r.,

poz. 1282 j. t.) nie podlega opłacie skarbowej: dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia (pozwolenia, koncesji), albo złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach: zatrudnienia, wynagrodzeń za pracę. W konsekwencji, koszty wynikające z uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w niniejszej sprawie, nie stanowią kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

Sąd Rejonowy zważył, że pełnomocnik powoda wniósł również o zasądzenie

na swoją rzecz kosztów dojazdu na rozprawę w dniu 8 grudnia 2014 r. i w dniu 9 marca

2015 r. Ustawa nie określa szczegółowo co oznacza pojęcie „kosztów niezbędnych

do celowego dochodzenia praw i obrony”, jednakże poprzez regulację zawartą w art. 98 § 3 k.p.c. wskazuje elementy składające się na niezbędne koszty procesu ponoszone przez stronę reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. W świetle przywołanego przepisu do niezbędnych kosztów procesu zaliczyć należy wynagrodzenie i wydatki adwokata. W niniejszej sprawie pełnomocnik przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku nie przedstawił żadnego spisu kosztów obejmujących wyliczenie wydatków poniesionych w związku z dojazdem na rozprawę. Ponadto pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 738,84 złotych tytułem kosztów przyjazdu na pierwszą rozprawę. Sąd Rejonowy nie miał możliwości zweryfikowania zasadności tego wniosku, gdyż nie wskazano ani trasy jaką pokonał M. R. w celu stawienia się na rozprawę, ani środka transportu jakim się poruszał. Zatem w żaden sposób nie wykazano, że poniósł on jakiegokolwiek koszty z tego tytułu. Wobec powyższego i w tym zakresie wniosek pełnomocnika M. R. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd I instancji nakazał pobrać od W. G. i L. K. kwoty po 135,50 złotych na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych, tj. opłaty sądowej od pozwu, której nie miał obowiązku uiszczać M. R., tj. 5 % od kwoty 5409,00 złotych.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd Rejonowy orzekł w punkcie VI na podstawie art. 477² § 2 k.p.c. (k. 207-218 a. s.).

W dniu 5 maja 2015 r. pozwani wywiedli apelację zaskarżając powyższy wyrok w zakresie pkt 1 i zarzucając mu naruszenie:

1. norm prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż powód wypełnił zobowiązanie z niego wynikające, tj. udowodnił fakty, jak i okoliczności, które podniósł w ramach przedmiotowego postępowania pomimo kwestionowania tych faktów, okoliczności oraz twierdzeń przez stronę pozwaną;

2. norm prawa procesowego, tj.

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów w następstwie czego uznanie przez Sąd I instancji, iż roszczenie dochodzone przez powoda o zapłatę kwoty 5409,00 złotych tytułem ekwiwalentu pieniężnego za zaległy urlop wypoczynkowy zostało w sposób wystarczający udowodnione,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów w następstwie czego pominięto stanowisko strony pozwanej prezentowane w treści pism procesowych odnośnie kwestionowania wysokości, jak i zasadności roszczenia strony powodowej,

- art. 230 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie w następstwie czego Sąd uznał, iż strona pozwana nie wypowiedziała się co do wszystkich twierdzeń powoda, zatem przyjęcie, że fakty te zostały przyznane.

Wskazując na powyższe, pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1 oraz o oddalenie żądania strony powodowej, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Pozwani jednocześnie wnieśli o zmianę zapadłego orzeczenia poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania za I instancję oraz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (k. 224-227 a. s.).

Powód również wywiódł apelację w dniu 18 maja 2015 r. zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo, w części zasądzonej kwotę 1680,00 złotych tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz

w części orzekającej o kosztach procesu. Na podstawie art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. powód zarzucił wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 230 k.p.c. polegające na pominięciu okoliczności, iż faktyczna wysokość przysługującemu powodowi wynagrodzenia za październik 2013 r. została przyznana przez pozwanych w sposób konkludentny wobec niekwestionowania przez pozwanych wysokości roszczenia o zapłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2013,

2. art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne, iż ustalona przez strony stawka za godzinę pracy powoda wynosiła 18,00 złotych netto, podczas gdy zaofiarował on logiczne i wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci zeznań świadka A. R., wydruków komputerowych i potwierdzeń przelewów

za okres od listopada 2012 r. do października 2013 r. potwierdzające, iż przepracował on w październiku 2013 r. 235 godzin oraz, że wysokości stawki za godzinę jego pracy wynosiła 18,00 złotych netto,

3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w odmowie wiarygodności i mocy dowodowej wydrukowi komputerowemu przedstawionym na okoliczność ilości godzin, jakie przepracował powód w październiku 2013 r., jedynie dlatego, iż nie zawierały one konkretnych dat przypisanych do wskazanych dni tygodnia, chociaż wydruki wskazują jaki okres obejmuje wyliczenie oraz ilość przepracowanych przez niego godzin w konkretnych dniach w październiku 2013 r.,

4. art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na pełnym pominięciu dla oceny zasadności rozwiązania przez powoda stosunku pracy faktu, iż pozwani uznali podaną przez powoda przyczynę rozwiązania umowy o pracę, wskazując w pkt 3 świadectwa pracy z dnia 24 kwietnia 2014 r., iż stosunek pracy ustał w wyniku „rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia w związku z ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków wobec pracownika art. 55 § 1¹ k.p.”,

5. art. 109 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że spis kosztów powinien być złożony w formie pisemnej, podczas gdy przepis art. 109 nie wymaga formy pisemnej i wobec tego nic nie stoi na przeszkodzie, aby spis kosztów wniesiony został ustnie do protokołu posiedzenia.

W oparciu o powyższe zarzuty na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. powód wniósł o zmianę wyroku w części zaskarżonej, tj. w zakresie punktów 2 i 3 poprzez uwzględnienie powództwa w tej części oraz w zakresie punktu 4 poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu za I instancję w wysokości wynikającej ze spisu kosztów złożonego ustnie do protokołu rozprawy z dnia 9 marca 2015 r. Powód wniósł również o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych. Ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania, powód wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając mu rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania przed Sądem II instancji (k. 239-246 a. s.).

W odpowiedzi na apelację pozwanego z dnia 29 maja 2015 r., powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że w niniejszej sprawie nie zachodzi naruszenie art. 6 k.c. oraz art. 233 § 1 i 230 k.p.c. W ocenie powoda pozwani w żaden sposób nie wykazali, aby udzielili mu urlopu wypoczynkowego oraz, że wypłacili należny ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop (k. 268-270 a. s.).

Sąd Okręgowy w protokole rozprawy z dnia 16 września 2015 r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia wysokości należnego powodowi pieniężnego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za 2013 r. i 2014 r. (k. 285 a. s.).

Sąd Okręgowy w oparciu o treść opinii głównej i uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu rachunkowości i finansów oraz dokumentacji złożonej w aktach sprawy ustalił, iż powód legitymował się udokumentowanym okresem do wyliczenia wymiaru urlopu przewyższającego 10 lat. Na powyższe złożyło się:

- ukończone liceum ogólnokształcące (k. 34 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 9 lipca 1996 r. wystawione przez Firmę Handlowo-Usługową (...) potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 12 czerwca 1996 r. do dnia 9 lipca 1996 r. (k. 334 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 2 listopada 1996 r. wystawione przez Firmę (...) potwierdzające, że powód był zatrudniony w okresie od dnia 1 sierpnia 1996 r. do dnia 31 października 1996 r. (k. 335-336 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 23 listopada 1998 r. wystawione przez Firmę (...) USŁUGI (...) potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 1 września 1997 r. do dnia 22 listopada 1998 r. (k. 331 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2001 r. wystawione przez (...) S.C. potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 1 października 1999 r. do dnia 31 grudnia 2001 r. (k. 332 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 2 maja 2005 r. wystawione przez (...) S.C. potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od grudnia 1996 r. do maja 1997 r. (k. 326 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 10 października 2006 r. wystawione przez P.H. (...) Centrum (...) potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 1 września 2002 r. do dnia 10 października 2006 r. (k. 333 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 7 stycznia 2007 r. wystawione przez SKLEP (...) potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 11 kwietnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. (k. 329-330 a. s.)
- świadectwo pracy z dnia 5 grudnia 2011 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o. potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 20 maja 2010 r. do dnia 3 grudnia 2011 r. (k. 327 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 24 kwietnia 2014 r. wystawione przez (...) S.C. potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 6 sierpnia 2012 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. (k. 92 a. s.),
- świadectwo pracy z dnia 4 grudnia 2014 r. wystawione przez (...) S.A. potwierdzające, że powód zatrudniony był w okresie od dnia 8 kwietnia 2014 r. do dnia 4 grudnia 2014 r. (k. 328 a. s.).

Uwzględniając okoliczności, iż powodowi przysługiwał urlop w wymiarze 26 dni w roku oraz, że nie wykorzystał on urlopu, liczba niewykorzystanych dni wyniosła: 11 w 2012 r., 26 w 2013 r. oraz 9 w 2014 r. Ekwiwalent za urlop wyliczono w oparciu o:

- podstawę wymiaru wynagrodzenia urlopowego - 1453,31 złotych,

- wskaźnik ekwiwalentu – 20,83%,
- dobową normę czasu pracy powoda w godzinach – 8,
- ekwiwalent za 1 godzinę urlopu – 8,72 złotych,
- ekwiwalent za 1 dzień urlopu – 69,77 złotych,
- ekwiwalent za urlop za 2012 r. – 767,47 złotych, za 2013 r. – 1814,02 złotych, za 2014 r. – 627,93 złotych (opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości i finansów k. 295-305 i 341-352 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 7 marca 2016 r. pozwani wskazali, że przy nawiązywaniu stosunku pracy, powód nie wskazał innych okresów swojego zatrudnienia, co uczynił dopiero na etapie postępowania sądowego w oparciu o co biegły sądowy ustalił podstawę wymiaru urlopu 26 dni. W ocenie pozwanych ujawnienie nowej dokumentacji przez powoda na etapie postępowania sądowego nie może skutkować ich uwzględnienie. Wobec powyższego pozwani stwierdzili, że zasadnym jest przyjęcie wyłącznie wymiaru urlopu

20 dni, które zostało ustalone w pierwotnej opinii urlopu, a więc kwot 1395,40 złotych i 418,62 złotych (k. 356-357 a. s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych z dnia 5 maja 2015 r. okazała się być zasadna w części, natomiast apelacja powoda z dnia 18 maja 2015 r. podlegała w całości oddaleniu.

Sąd rozważając na początku zasadność apelacji pozwanych ustalił, że wyrok zaskarżono jedynie w punkcie 1 odnoszącym się do zasądzenia na rzecz powoda ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Pozwani w apelacji skarżąc częściowo wyrok Sądu Rejonowego wskazali na naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i 230 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c.

Mając na uwadze powyższy zakres apelacji, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, że Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 230 i 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w istocie strona pozwana w toku procesu wypowiedziała się co do twierdzeń strony przeciwnej i nieuprawnionym przez Sąd I instancji było stwierdzenie, iż pozwani nie kwestionowali roszczenia o zapłatę kwoty w wysokości 5409,00 złotych z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Pozwani od początkowego zajęcia stanowiska w sprawie podnosili, że zaprzeczają wszelkim twierdzeniom powoda, z wyjątkiem wprost przyznanych. W toku postępowania sądowego pozwani nie przyznali, że kwota, której się domaga powód, jest zgodna ze stanem faktycznym niniejszej sprawy. Jednakże zdaniem Sądu II instancji podnoszona kwestia nie miała sama

w sobie wpływu na zakres wyrokowania. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że Sąd

I instancji przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów, czym naruszył dyspozycję przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu Okręgowego powód w sposób odpowiedni udowodnił, że przysługuje mu prawo do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Powód w trakcie całości postępowania sądowego powoływał się na dokument wystawiony przez pozwanego pracodawcę. Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia

24 kwietnia 2014 r. wskazano, że powód w okresie zatrudnienia nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w żadnym wymiarze. Tymczasem pozwani nie dostarczyli Sądowi

I i II instancji kontr dowodu, który wskazywałby na błędnie wypełnione świadectwo pracy. Tym niemniej powód nie udowodnił należycie wysokości dochodzonego i zasądzanego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Powód dokonał wyliczeń w oparciu o wysokość osiąganego wynagrodzenia w kwocie 18,00 złotych za przepracowaną godzinę pracy. Jak prawidłowo uznał Sąd Rejonowy, powód nie otrzymywał powyższego wynagrodzenia zgodnie z zawartą umową o pracę, tak więc przyjęcie wyliczeń powoda było nieadekwatne i błędne. Sąd II instancji, aby wyjaśnić sporną kwestię, dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości i finansów celem wyliczenia faktycznej kwoty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Na skutek dołączenia przez powoda świadectw pracy, Sąd Okręgowy przyjął, iż dysponował on

26-dniowym okresem urlopu wypoczynkowego. W niniejszej sprawie brak było dowodów

na potwierdzenie, iż powód wykorzystałby chociaż jeden dzień w 2013 i w 2014 r. W ocenie Sądu II instancji opinia biegłego sądowego była rzetelna, logiczna i odpowiadała stanowi faktycznemu, który został w sposób prawidłowy ustalony. Wiedza niezależnego biegłego sądowego jest poparta jego wieloletnim doświadczeniem w opiniowaniu podobnych spraw

i Sąd Okręgowy nie znalazł żadnym podstaw faktycznych i prawnych, aby zakwestionować

tę opinię. Powód dysponował 26 dniami urlopu wypoczynkowego za 2013 r. oraz 9 dniami

za 2014 r. z uwagi na zakończenie stosunku pracy w kwietniu 2014 r. W oparciu

o prawidłowe wyliczenia biegłego, Sąd I instancji zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 2441,95 złotych brutto wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 kwietnia

2014 r., tj. od dnia następującego rozwiązaniu umowy o pracę.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok. W pozostałym zakresie Sąd II instancji w punkcie 2 oddalił apelację pozwanych w myśl art. 385 k.p.c. z uwagi na udowodnioną przez powoda zasadność zasądzenia mu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Przechodząc do apelacji powoda, Sąd Okręgowy zważył, że wszystkie ustalenia oraz rozważania Sądu I instancji, których domagał się zmiany skarżący, zostały w sposób prawidłowy zredagowane.

Powód w apelacji skarżąc częściowo wyrok Sądu Rejonowego wskazał

na naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 230, 232, 233 § 1, 328 § 2 i 109 k.p.c. Z uwagi na charakter zarzutów Sąd Okręgowy potraktował łącznie zarzuty związane z naruszeniem art. 230, 232, 233 § 1 i 328 § 2 k.p.c.

W myśl art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Jak stanowi art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał

za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku

z przytoczeniem przepisów prawa.

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż powód nie udowodnił okoliczności, iż osiągał wynagrodzenie w stawce godzinowej 18,00 złotych netto. Pracodawca dochował obowiązku i w dniu 20 grudnia 2013 r. wypłacił na rzecz powoda kwotę 1168,96 złotych tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z odsetkami za opóźnienie. Z treści dokumentu nazwanego umowa o pracę wynika jednoznacznie, że miesięczne wynagrodzenie powoda za pracę w pozwanej firmie wynosiło w październiku 2013 r. 1600,00 złotych brutto, a w 2014 r. 1680,00 złotych brutto. Powód w żadnej mierze nie przedstawił zgodnie z art. 6 k.c. żadnych dowodów przemawiających za faktem, iż w rzeczywistości otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 18,00 złotych netto za każdą przepracowaną godzinę pracy. Również nie ma racji skarżący wskazując, iż pozwani przyznali w sposób konkludentny faktyczną wysokość przysługującemu powodowi wynagrodzenia wobec nie zakwestionowania wysokości roszczenia o zapłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2013. Jak już zostało rozważone wcześniej, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że pozwani w istocie zakwestionowali całość stanowiska powoda zawartego w treści pozwu. Zatem Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż powód otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1600,00, a następnie 1680,00 złotych brutto. W ocenie Sądu

I instancji apelujący nie ma racji wskazując, że pozwani uznali podaną przez niego przyczynę rozwiązania umowy o pracę. Po stronie pozwanych istniał obligatoryjny obowiązek podniesienia w świadectwie pracy z dnia 24 kwietnia 2014 r. powodu ustania stosunku pracy. W związku z powyższym pracodawca zgodnie z prawdą wskazał, iż stosunek pracy ustał

w wyniku rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia w związku

z ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków wobec pracownika art. 55 § 1¹ k.p. Zdaniem Sądu Okręgowego okoliczność zawarcia w świadectwie pracy przyczyny rozwiązania stosunku pracy w żadnej mierze nie świadczy o przyznaniu jej przez pracodawcę za rzeczywistą i bezsporną, czemu dano wyraz w sporządzonej odpowiedzi na pozew w toku niniejszego postępowania. Sąd Rejonowy prawidłowo również dokonał oceny dokumentu, jakim były komputerowo stworzone przez powoda rzekome ilości godzin, w których świadczył pracę na rzecz pozwanego pracodawcy. Sąd II instancji zważył, iż przedstawiony wydruk komputerowy jest dokumentem prywatnym i nie zawiera danych, które wskazywałyby na wiarygodność pisma. Zdaniem Sądu Okręgowego dokument stworzony przez powoda nie zawiera konkretnych dat, a liczby pojawiające się obok dni tygodnia, nie są w żaden sposób oznaczone. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, „dokument prywatny jest dowodem tego, że osoba podpisująca ten dokument złożyła oświadczenie

w nim zawarte, a nie tego, że miały miejsce podane w nim fakty.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2012 r., sygn. akt I CSK 25/12) „Dokument prywatny jest jednym

z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak,

jak wszystkie inne dowody. Może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej,

i o tej materialnej mocy dowodowej rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten

ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę,

czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., sygn. akt II CSK 712/10) W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji prawidłowo ocenił odmawiając mocy i wiarygodności sporządzonemu dokumentowi przez powoda, gdyż stoi

on w opozycji do pozostałego materiału zgromadzonego w toku postępowania oraz nie zawiera danych niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego. Zgodnie z tym nie nastąpiło również naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy zachował wszystkie ramy sporządzonego uzasadnienia, w którego treści znalazły się wszystkie niezbędne ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne.

Ostatnią kwestią podnoszoną w apelacji przez skarżonego była okoliczność naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 109 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie ma racji, gdyż art. 109 k.p.c. wymaga, aby spis kosztów wniesiony został pisemnie na oddzielnym piśmie procesowym. Za trafne Sąd II instancji uznaje powołanie się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2012 r. o sygn. akt IV CZ 47/12, w którym jednoznacznie stwierdzono, iż spis

kosztów należy wnieść do Sądu pisemnie. W okolicznościach niniejszej sprawy, pełnomocnik powoda nie dochował formy złożenia spisu kosztów, co za tym idzie jego wniosek jako niezasadny został nieuwzględniony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w punkcie 3 oddalił apelację powoda w zgodzie z art. 385 k.p.c.

W punkcie 4 Sąd Okręgowy przyznał od powoda na rzecz pozwanych kwotę 735,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie w drugiej instancji. Na powyższą wysokość kosztów złożyła się kwota 600,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego za II instancję. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu po stronie pozwanych wynosiła 5409,00 złotych. Zatem do zasądzenia 600,00 złotych należało zastosować § 6 pkt 4 w związku z § 12 pkt 1 ppkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j. t.).

W zakresie orzeczenia dotyczącego kosztów sądowych, Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 5 i 6 wyroku. Zgodnie z art. 97 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 j. t.) w toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd I instancji zważył, iż w niniejszej sprawie do kosztów sądowych zaliczało się sporządzanie opinii głównej i uzupełniającej przez biegłego sądowego na kwotę łączną 747,14 złotych. Mając na uwadze sytuację finansową powoda, stosując odpowiednio przepisy art. 113 ww. ustawy, obciążenie pracownika tymi wydatkami nastąpiło w połowie, a więc w kwocie 370,00 złotych. Sąd Okręgowy jednocześnie odstąpił od obciążania wydatkami pozwanych przejmując je na rachunek Skarbu Państwa. Pozwani wywodzą apelację, co do zasady wygrali niniejszą sprawę, ponieważ kwota zasądzanego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop przez powoda uległa zmniejszeniu. Zatem nie było podstaw prawnych do poniesienia przez pozwanych kosztów sporządzenia opinii przez biegłego sądowego.

SSO Zbigniew Szczuka SSO Marcin Graczyk SSO Lucyna Łaciak

Zarządzenie: (...)

(...)